

Jónás Tamás

MAGYARÁZATOK M. (AZAZ MINDENKI) SZÁMÁRA, MIÉRT A HALÁL RÓL ÍROK, HA PETRI JUT ESZEMBE

Részlet egy Petri-levélből:

Buda, 1995. május 14.

Tisztelt Jónás Tamás,

én egy szerb–zsidó–szlovák–sváb 52 éves költő vagyok (cigányvér a családi hagyomány szerint nem csordogál ereimben, bár ezt sohasem lehet teljes bizonyossággal tudni – Amerikában például gyakran vélték perzsának, és nekem sincs etnikai tudatom) [...]

Nem tudom, miért halálverseket írok, ha Petri jut eszembe, talán a verseiben is évtizedek óta emlegetett elkerülhetetlen halál miatt, de van ennek konkrétabb oka is. Amikor először találkoztam vele, meglepett aprósága, törekenysége, elhasználódottsága. Húsz évet nyugodtan hozzáhazudhatott volna életkorához. A verseiből kihallatszó groteszk, olykor kissé gonoszkodó hangok, arcformája és berendezése miatt (szerb–zsidó–szlovák–sváb) bennem rögtön az ördög képe ötlött fel. Amikor pedig meghalt, tudat alattim helyére rakta az egész dolgot: Petri György maga a halál. Nem sok halottam volt eddig, Petri az elsők között (ha ez enyém is egyáltalán), s kissé szorongató érzés volt tudni, hogy ő visz majd el, ha az ördög rám veri a patkót, s nekem át kell rohannom a gyehennán, a nirvánán, Krisna homoerotikus öleléséből is szabadulnom kell, csak hogy megérkezzek és megnyugodhassak Isten jobbján. A halál számomra hatalmas erotikus élmény: ily módon nekem Petrihez is erotikus kötődésem van.

Petrilógia

Halálológia, három felfogásban

1.

Meghalni meglehetősen illetlen dolog.

Bizonyos értelemben önzés.

S ha számolunk azokkal a

nem is mindig láthatatlan kötelékekkel,

melyek embert emberrel összekötnek,

talán nem túlzás azt állítani:

gyilkosság is egyben.

Mit lehet tudni, kit ránt az ember maga után.

2.

A halál: gyök alatt mínusz egy.
Van, mert számolunk vele.

3.

lázasodik a halál
melegíti csontom
kondér mellett ülök vele
puskacsendes fronton
motorozik a halál
biztat amíg vágat
neki vagy az ellenségnek
hogy fordítsak hátat
éjjel-nappal a halál
nyitva tart a boltos
csal egy kicsit olcsóbban ad
mindent ami fontos

Zilahy Péter

A LOVAS PETRI

szoborterv

Te voltál a vadkeleti lovas,
akiről mindenki tudta, hogy meg fog halni.
Belovagol, elvégzi a dolgát, és aztán meghal.
Ez olyan biztos volt, mint a rend, amely alattunk
és felettünk állt. De valahogy mégsem haltál meg.
Mintha csak bosszantani akarnád az al-felettünk állót.
„Ha beledöglök is.” Így aztán találkoztunk párszor,
és megittunk két-három pohárral. Többnyire töményet.
Tömény voltál. Esszenciális. Lórúgás, szigorúan
esztétikai alapon. Harag és részrehajlás nélkül.
Petri Quelle – Médin Hungari. A címkén apokrif lovas.
Lassan hátrafelé vágat, és a halál nem mer a szemébe
nézni. A horizonton megáll, mintha intene, és átbillen,
mint egy feles. Hogy mi öltünk meg? Vagy inkább:
könnyű Katát táncba vinni? Édes mindegy. Haláloed
minden újabb kiadását megvettem. Így aztán
találkoztunk párszor, és megittunk két-három pohárral,
és kiderült, nem a kezed remeg – a világ rázkódik.

Példakép, akit nem irigyeltek. Korlátlanul
 megkapható voltál, aki teljes mértékben
 át tudta adni magát mindennek, amit nem tudott
 legyőzni – például a nőknek – és végül Neki, vagy
 éppen hogy Neki se. Erősödött?
 Vagy csak összenéztetek? Mint régi ivócimborák.
 „Még egy rundot?” Kérdezted, és Ő bólintott.
 A hosszú útra. Majd lágyabb hangon:
 a vendégem volt, hisz tudja.

Utóhang:

Ha van humorérzéke az Úrnak, téged küld majd
 angyalnak az órán. Örökké égő cigarettával
 és meghosszabbíthatatlan szakállal –
 a lengőajtón még egyszer belépsz...
 Tüzes vizet rendelsz a jónépnek,
 oszt', remegő, de biztos kézzel,
 asztal alá iszod a gonoszt.

Fodor Ákos

PETRIMPROVIZÁCIÓ

például a pohár olyan makacsul nem és nem
 csörrent meg, hogy végül mégiscsak fölvettem és egy
 végtelen monológ nehezen követhető
 fordulatainak utánafutni próbálva, enyhén már
 szédülő agyamban mind szédítőbb örömtől
 kísérvé vált mind egyértelműbbé az egyedül fontos,
 hogy ugyanis *ő mormog* és mikor kamaszosan
 magasabbra bicsakló hangon azt mondta épp, hogy
 „az Ateistenben se lehet megbízni,
 a kurvahalálba...!”
 „MEGVAGY, Gazangyal” vigyorogtam – s persze, szótlánul